

Lepotna napaka slovenske zgodbe o uspehu

»BDP je bil v letošnjem drugem četrtletju za odstotek večji v primerjavi s predkriznim vrhom, a s precej drugačno strukturo in nekaterimi neizkoriščenimi potenciali za rast. Ti so povezani predvsem z deležem investicij v BDP, ki vidno zaostaja za povprečjem evrskega območja, kar je neobičajno za gospodarstvo v fazi dohitevanja razvitejših tekmecev.«

Gospodarska in finančna gibanja,
Banka Slovenije, oktober 2017

Slovensko gospodarstvo torej lepo raste, a s pomembno lepотно napako. Ne le Banka Slovenije, temveč tudi Analitika GZS ugotavlja različne pojavne oblike te pomembne lepotne napake. Poslovne investicije v gospodarstvu v zadnjih dveh letih padajo! Tako kot tudi število raziskovalcev v gospodarstvu!

Simptomov, da ne skrbimo za kvaliteten razvoj, ki bo edini prinesel višjo dodano vrednost in višjo produktivnost, je veliko:

1. Pomanjkljivo privabljanje razvojnih investorjev. Na Vrhu podjetij v tuji lasti smo maja letos poudarili pomen investicij za nov razvojni zagon. Predlagali smo več ukrepov: med drugim nižjo obdavčitev strokovnjakov, močno okrepitev izobraževanja za tehniške poklice, novo imigracijsko politiko za dotok znanja itn. A zamuja celo priprava Zakona o spodbujanju investicij. Z drugimi besedami: sposobni smo strniti vrste za privabljanje Magne, zalomi pa se, ko je treba sistemsko poskrbeti za privabljanje najboljših domačih in tujih investorjev.
2. Birokratsko nad olajšave za R&R. Lani nam je uspelo rešiti nekaj podjetij pred tem, da bi jim z birokratskim obnašanjem odvzeli pravico do olajšav za R&R. Letos se podjetja spet soočajo s strašansko birokracijo pri uveljavljanju teh olajšav. Dobesedno obupavajo.

Nikomur ni v interesu, da izkoristimo konjunkturo bolj ali manj zgolj za tekočo porabo, novo krizo pa pričakamo razvojno nepripravljeni.

Goran Novković
izvršni direktor GZS

3. Premalo razvojen proračun.

Nista ne vlada ne politika edini, ki padeta na izpitu razvojne logike. Daleč od tega. Res pa vlade preveč popuščajo pri proračunu. Preveč ga odmerijo za fiksno porabo, premalo za razvoj. A k temu veliko pripomorejo interesne skupine. Spomnimo se samo kampanje o vladnem predlogu za zakon o drugem tiru. Nasprotniki so ponavljali, da ga lahko zgradimo sami z davkoplačevalskim denarjem. Res je. Toda, kaj bi pa ostalo za druge projekte, za 3. razvojno os, za spodbude za R&R v podjetjih ...?

4. Pomanjkljiva motivacija zaposlenih.

Tudi v sindikatih s področja gospodarstva se strinjajo, da so plače v Sloveniji preveč obremenjene z dajatvami. Zato ni presenečenje zavezništvo GZS z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije pri predlogu o dvigu praga oprispovedenja pri regresu in dohodninske obremenitve pri nagradi za poslovno uspešnost s 70 % na 100 % povprečne plače. To bi bil vsaj majhen korak k sistemskemu odmiku od filozofije uravnilovke. Mar ni to v interesu vseh? Ne le zdajšnje in bodočo vlado, temveč tudi gospodarstvo, občine, okoljevarstvenike, druge nevladne organizacije, izobraževalne ustanove, raziskovalne organizacije in druge družbene skupine čaka pomemben zrelostni izpit: kako zagotoviti večjo razvojno dinamiko v Sloveniji.

Nikomur ni v interesu, da izkoristimo konjunkturo bolj ali manj zgolj za tekočo porabo, novo krizo pa pričakamo razvojno nepripravljeni.

Zdajšnje stanje je namreč med drugim takšno:

»Po tehnološki zahtevnosti se krepi predvsem proizvodnja srednje visoko tehnoloških in srednje nizko tehnoloških proizvodov (+12 %), medtem ko se proizvodnja tehnološko zahtevnih proizvodov krepi 3-krat počasneje (+2,8 %).«

Analitika GZS, oktober 2017 gg

Foto: Žare Modlic